17 Jaar, No. 7. -- 's HERTOGENBOSCH. -- Donderdag 16 Januarij 1845.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad ... f 12.
Franco per post ... 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel.

De beweging vangt aan!

Wij hebben voorspeld, dat het voorstel der herziening veel beweging in het land zoude te brengen. Het begint zich te bewaarheden. De *Vlissingsche Courant*, de *Arnhemsche Courant* en andere bladen hebben onmiddelijk begonnen met de natie op te wekken, tot deelneming in de voorgestelde herziening. Men wil een algemeen petitionnement hebben ingevoerd.

En inderdaad, men ziet hier en daar reeds een aanvang gemaakt, om dat petitionnement alle zeilen bij te zetten.

Het is te voorzien dat dit hoe langer zoo meer zal toenemen; want de beweging gaat uit van mannen, die invloed bezitten; en velen hunner verdienen dien invloed.

Men zou het in twijfel kunnen trekken, of er mogelijkheid bestaat, om het grootst gedeelte van de natie deel te doen nemen aan eene staatkundige beweging.

Wij gelooven niet aan die mogelijkheid; ten minste het komt ons voor, dat nu nog, als altijd een aanzienlijk deel der bevolking vreemd zal blijven aan de demonstratiën, die men uitlokt.

Maar zeker is het, dat met verloop van tijd, bij de tegenkanting der regering, het vuur der verbittering veel zal winnen, en zich hoe langer zoo meer onder de natie verspreiden en wortelschieten.

Dat alles zal en moet uitloopen om den konstitutionelen troon van Nederland impopulair te maken.

Men moge beweren wat men wil, maar onbetwistbaar is het, dat de stelling, die men aanneemt, nooit geschikt kan zijn om den koning tot eene herziening over te halen.

Integendeel zij geeft alle gelegenheid om den vorst die ons regeert, en die alles doet wat, naar zijn best weten, zijn volk geluk-kig kan maken, terug te houden van hetgeen men van hem wil verkrijgen.

De koning zal niet toetreden tot een voorstel van herziening, dat hem van hen is uitgegaan.

Wat zal dan dan winnen bij de beweging die men in het leven roept?

Niets dan dat men den koning impopulair zal maken.

Impopulariteit slaat licht over tot haat. Die overgang is gemakkelijk. Hij zal des te gemakkelijker zijn, omdat de bladen bewig tegen alle tegenstanders van de herziening zullen uitvaren en moeten uitvaren, willen zij de natie hoog genoeg opwinden dat zij deel neemt aan het voorstel der herziening.

Nu reeds beginnen sommige bladen eenen toon aan te nemen, die allezins in staat is, om aanleiding te geven tot het geen wij vreezen.

Wij zullen eenige uittreksels leveren van de *Vlissingsche*, *Arnhemsche* en andere couranten, ten bewijze van het geen wij zeggen.

Het zal daaruit blijken hoe oppervlakkig het vraagpunt der herziening wordt behandeld.

RUSLAND

Het schijnt dat de keizer, het vruchteloose van zijne pogingen inziende om de Tcherkenzen ten onder te brengen, besloten heeft die onderneming te staken. Zijn eenigste verlangen op dit oogenblik is, het behoud der rijke Kaukasische provincien Georgië, Mingrelië en Imerethië te verzekeren, en het is te hopen dat die schoone gewesten dan bij den overig onafhankelijk gedeelte van den Kaukasus kiezen, heeft de keizer hun de vrijheid van den handel doorvoer tusschen Europa en Perzië verleend. Terwijl Nicolaas dus in het overige van zijn rijk het gestrengst verbodstelsel handhaaft, schaft hij in Georgië alle verbodswetten af en maakt van Tiflis eene vrije stad. (*Rev. polit.*)

— Volgens brieven te Berlijn uit St. Petersburg ontvangen, zou de keizer van Rusland in een' zeer bedenkelijken gezondheidstoestand verkeeren, en in eerstgenoemde residentie hechtte men aan deze gerechten nog meer gewigt om de ongewone drukte, die in het hôtel van het Russisch gezantschap heerschte. Het was, zeide men, de smart over het verlies zijner dochter, die het gemoed van keizer Nikolaas nog altijd sterk nederdrukte.

GRIEKENLAND

Brieven uit Athene gedagteekend 26 december houden in, dat het onderzoek der verkiezingen bij de kamer van afgevaardigden, na bijkans vier maanden geduurd te hebben, eindelijk afgeloopen was. De verkiezing van Mavrokordato was voor rietig verklaard geworden, zoodat de afgetreden eerste minister, die zich zooveel moeite gegeven had om een kongres in zijnen geest bijeen te brengen, thans zelf geene zitting daarin heeft, ofschoon hij door drie kiesvergaderingen was benoemd geworden. De verwijdering van den generaal Church uit de betrekking van inspekteur generaal des legers, en diens vervanging door generaal Grivas, die onder het bewind van Mavrokordato wegens hoogverraad vervolgd is, baarde voortdurend veel opzien. De Engelsche partij was daarover ten hoogste verbolgen; en te Triest was zelfs na de aankomst der jongste post uit Athene het gerucht in omloop, dat de Britsche gezant, sir Edward Lyons, alle betrekkingen met de Grieksche regering afgebroken en zich naar Malta begeven had.

Opgemelde brieven uit Athene melden echter van dit gerucht geene de minste melding.

DUITSCHLAND

De schoone koepel van de hoofd-kerk te Spier zal door een fresco schilderwerk worden versierd. De koning van Beijeren heeft den vermaarden schilder Schraudolph naar Rome gezonden, om zich toe te leggen op de voorbereidende studiën welke tot dit werk vereischt worden. Men zegt, dat de schilder tot onderwerp zal nemen eene Maria Hemelvaart.

— De lijfeigenschap is in Pruissen nog niet geheel afgeschaft. Op zekere plaatsen in Silezie en in het grootherlogdom Posen vindt men boeren, die letterlijk aan de aarde gebonden en aan leendienst en schatting onderworpen zijn. Deze ongelukkigen hadden met veel moeite een zestigtal franken bijeengezameld, welke zij aan een hunner ter hand stelden om naar Berlijn te reizen, ten einde den koning met hun rampzalig lot bekend te maken. De afgevaardigde boer verkreeg een gehoor in den tuin van Sans-Souci; maar tot dus verre is er nog geen enkele maatregel genomen, ter verzachting van het lot dier boeren.

ENGELAND

De koningin en prins Albert zouden den 15 naar Stowe, het verblijf van den hertog van Buckingham vertrekken.

— In de Londensche *Globe* van den 9 dezer leest men: » Men verzekert, en de ministeriele bladen schijnen het te bevestigen, dat de regering, bij de opening der aanstaande parlementszitting (in Februarij) eene aanmerkelijke vermeerdering op het budget der marine zal voorstellen. Wij weten uit eene goede bron, dat de kracht, waarmede de werkzaamheden in de haven en het tuighuis van Cherbourg worden voortgezet, met een ergdenkend oog wordt aangezien, en dit zou de ware aanleiding zijn tot het voornemen, dat de regering schijnt te koesteren, om onze werkelijk dienstdoende zeemagt te versterken. »

— Vrij algemeen wordt gezegd dat sir H. Pottinger door H. M. tot gouverneur generaal van Canada benoemd is of eerlang worden zal, ter vervanging van sir C. Metcalfe.

— Door den bisschop van Exeter is een rondgaande brief aan al de onderhoorige geestelijken in zijn bisdom gericht, waarbij hij zich, volgens het verlangen des aartsbisschops van Canterbury, tot medewerking ter verleening der gewenschte hulp toont, die sedert eenigen tijd de gevestigde kerk van Engeland verdeelen, mits een algemeene maatregel genomen worde, die de goedkeuring der gansche kerk verwerft.

— Geen meer onwederlegbaar bewijs voor den verbeterden financiëlen staat des rijks kan worden aangevoerd, dan de vergelijking tusschen de ver-

klaringen, door de heeren kommissarissen daartoe saurie, op den 5 januarij 1841 en op den 7 januarij van het navolgende jaar aan de kommissarissen tot reductie der nationale schuld gedaan, en beide in het officiëel dagblad medegedeeld. In de eerste dier mededeelingen toch werd gezegd dat de uitgaven, gedurende het den 10 octob. 1840 geëindigd jaar, de inkomsten met 1,560,640 ponden sterling hadden overtroffen, terwijl in de onlangs gedane mededeeling gezegd wordt dat de inkomsten, gedurende het met den 10 october 1844 geëindigd jaar, de uitgaven met 3,868,274 ponden sterling zijn te boven gegaan.

— De generaal Espartero is nu volkomen hersteld en heeft zijne gewone dagelijksche wandelingen hervat.

— Van de Kaap de Goede Hoop zijn brieven tot 13 november ontvangen, welke den staat dier kolonie als zeer gunstig afschilderen. Onder de boeren in Natal werd wel is waar nog steeds eenige onrust en verontwaardiging tegen het Engelsch bewind opgemerkt; men hoopte echter dat het den gouverneur, sir P. Maitland, gelukken zoude de laatste sporen daarvan te doen verdwijnen.

— Als voorbeeld van eene tot hiertoe onbekende snelheid wordt aangevoerd, dat de Londensche post van den 8. augustus ll. reeds op den 8. october daaropvolgend, en dus in den tijd van slechts 2 maanden, te Hong-Kong in China aankwam.

FRANKRIJK

De kommissie van de kamer der gedeputeerden, welke met het opstellen van het adres is belast, heeft in hare bijeenkomst van den 10 dezer de paragrafen nopens de zaak van Taïti en het regt van onderzoek onderzocht, en besloten dat er even als de vorige jaren een amendement ten gunste van Polen zou voorgesteld worden.

Vervolgens heeft zij met zekere meerderheid van zes stemmen den heer Hébert tot ontwerper van het adres benoemd.

— De heer Portalis heeft in de zitting van de kamer der pairs van 11 januarij voorlezing gehouden van het adres in antwoord op de troonrede. Dit stuk is nagenoeg de weerklank van de aanspraak des konings. Aangaande Taïti wordt daarin geen woord gesproken. Ten opzigte van Marokko zegt het alles, dan Frankrijk tengevolge van de dapperheid zijner krijgsmagt, den vrede heeft kunnen voorschrijven en de oorlog zich slechts tot een eerst begin heeft bepaald. Wat het bezoek des konings in Engeland betreft, dit zal voor de bewoners der beide rijken eene gelukkige gelegenheid blijven om elkander te waarderen en te verstaan. De vrede der beide voornaamste mogendheden is een waarborg voor den algemeenen vrede, enz.

— Men verzekert dat eenige liberalen van de soort van den *Constitutionnel* voornemens zijn om in het adres van de kamer der afgevaardigden bij wijze van amendement, eene paragraaf te lasschen, bij welke de kamer, onder voorwendsel van het ministerie op eene schending der wetten opmerkzaam te maken, hetzelve zou aansporen tot het nemen van uiterst willekeurige maatregelen tegen de jesuiten.

In dezen tijd van verblinde hartstogtelijkheid, de vrucht van de werken van eenige antigodsdienstige schrijvers, is alles mogelijk. Wij zullen echter nimmer gelooven dat de regering zich zal laten verreden tot eene dergelijke dwingelandij, welke wij als het begin van vervolging der Katholijke Kerk zouden aanmerken. Wij zijn niet alleen de regten, door de grondwet den godsdienstigen vrede van alle burgers gewaarborgd, welke haar op die gevaarlijke helling moeten terughouden, haar eigen belang zelfs gebiedt dit; immers zij kent al de klippen waarmede de weg bezaaid is, door de revolutionnaire vooroordeelen ondersteund, haar wil doen inslaan. (*Revue polit.*)

— Het berigt van eene werkelijke tematie, welke sedert eenigen tijd tusschen ons hof en dat van St. Petersburg bestaat en waarvan eenige dagen geleden door het dagblad van Augsburg gewag werd gemaakt, wordt heden door de *Revue de Paris* bevestigd.

— Blijkens eenen brief uit *Yuka* in de *Havre* openbaar gemaakten brief, is de equipage van eenen Franschen walvischvaarder, de *Angelina*, die in de haven van Montereij, in Opper-Kalifornie was binnengeloopen, aldaar het voorwerp geweest van de lafhartigste geweldadigheden. Bij het aan wal stappen werden de matrozen onverhoeds door het gepeupel, onder hetwelk men tevens een aantal soldaten van het garnizoen opmerkte, met messen aangevallen en door de straten der stad vervolgd. Men telde onderscheidene dooden en gekwetsten. De kapitein van de *Angelina* had daarover bij de Mexikaansche regering zijne regtmatige klagten gedaan; doch had, bij het afzenden der berigten, nog geene voldoening erlangd.

Ziedaar dus een nieuwen grond tot oneenigheid tusschen Frankrijk en Mexiko.

— In de Seine is bij het eiland Suresne een haai gevangen.

Twee zeer belangrijke blijken van milddadigheid hebben de armen der stad Tarbes dezer dagen ontvangen. Eene dame, Félicité Bérot genaamd, die een vermogen van meer dan honderd duizend francs bezat, had de armen der stad nadat zij zou komen overlijden, tot hare eenige erfgenamen benoemd; thans is zij te Tarbes gestorven; hare bloedverwanten komen echter tegen deze beschikkingen op. De heer Dubbé heeft aan zijne talrijke aanverwanten meer of minder aanzienlijke legaten vermaakt, en daarna ook de armen van Tarbes tot zijne erfgenamen benoemd; hij zou een vermogen van meer dan tweemaal honderdduizend francs bezeten hebben.

In de Gulpcourt, in het departement van de Oise, heeft eene vrouw, met naam Saureux, deszelfs echtgenoot vermoord, door hem de hamer slagen op den kop toe te brengen. Dit deed het een kind van vijf of zes jaren gegrepen zijn, dat met haar gevoerd het lijk er met eenige beten afgekomen.

NEDERLAND

's BOSCH, 15 januarij. De middelen, om te voorzien in de behoeften voor 1846 en 1847, zijn door dezelfde genoemd als volgt: A. Directe belastingen, f 18,159,200, als: grondbelasting f 9,924,000, personeel f 5,880,000, patenten f 2,355,200. B. Accijnsen, f 19,416,300, als: suiker, f 400,000, wijn f 780,000, binnenlandsch gedistileerd, f 2,900,000; buitenlandsch gedistileerd, f 200,000; geslagt, f 1,440,000; zout, f 1,450,000; zeep, f 870,000; bier en mout f 360,000; steenkolen, f 530,000; turf f 850,000; gemaal f 3,000,000, 10 percent collectief zegel f 1,280,000; ververuilletten f 70,000 en oncenten op de akcijnsen f 5,260,300. C. Indirekte belastingen f 9,694,500, als: zegel, f 1,375,000; registratie, griffie, en hypotheken f 3,425,000; suksessie regten f 2,225,000, 38 oncenten f 2,669,500. D. In- en uitgaande regten en scheepvaartregten f 4,842,000, als: regten op den in- uit- en doorvoer f 3,400,000, 13 oncenten f 442,000; regten op de granen f 300,000; scheepvaartregten f 500,000; vuurtoren- en bakengelden f 200,000. E. Regt van waarborg op gouden en zilveren werken f 139,772,68, als: regt van waarborg op gouden en zilveren werken f 125,000; 13 oncenten na aftrek van de 10de verhooging, dus over f 113,636 f 14,772,68. F. Domeinen f 1,738,350, als: gewone domeinen, tienden, enz. f 744,427; domein van oorlog f 47,784; zonderen, f 300,000. G. Posterijen, f 1,330,000. H. Loterij, f 500,000. I. Jagten, visscherij f 100,000. K. Opbrengst van verkooping van verschillende uitgaven f 256,200. L. Vergoeding op België, f 140,000. M. Uitkeering voor de Nat., ten laste van de geldmiddelen der overzeesche bezittingen, f 6,500,000, als: *a*, rente van het kapitaal, vermeld in art. 2 der wet van den 24 april 1836 (*Staatsblad* no. 11) groot f 140,000,000, f 5,600,000, en *b*, rente van het restant kapitaal, vermeld in art. 4 derzelfde wet, f 22,500,000, f 900,000. N. Voorloopig beschikbaar op het vermoedelijk batig slot der koloniale administratie hier te lande f 3,365,000. Totaal der inkomsten f 67,442,322.68.

— Volgens de officiële staten was de stand der bevolking van het rijk op 1 januarij 1844 aldus: Noord-Brabant, 354,406 zielen, Gelderland 363,169, Zuid-Holland 551,173, Noord-Holland 459,133, Zeeland 157,486, Utrecht 151,179, Vriesland 239,673, Overijssel 207,907, Groningen 184,819, Drenthe 78,854, Limburg 300,673. Totaal 2,988,172.

— Het *Weekblad van het Regt* meldt, dat *Jan M.* aan den koksmaat Willem Schalkwijk, op het wachtschip *de Maas*, kwijtschelding verleend heeft van de doodstraf met den kogel, waartoe hij, ter zake van poging tot verwonding en insubordinatie tegen de dienst, door den zeekrijgsraad te Vlissingen is veroordeeld; terwijl wijders de straf is verandert in het tweemaal vallen van de roede door gansch Nederland en in een konfinement voor den tijd van tien achtereenvolgende jaren.

— Men verneemt, dat den 22 dezer voor den hoogen raad, kamer van strafzaken, zal worden behandeld het beroep in kassatie van den schrijver van de *Gazette du duché de Limbourg*, tegen een arrest van het prov. hof van Limburg, waarbij hij ter zake van laster tegen den gouverneur van het hertogdom, veroordeeld is [illegible] jonkh. mr. J. Jarges, lid van de eerste kamer der staten-generaal.

's HAGE, 13 jan. Volgens de heden ingekomen rapporten was het ijs op de Waal den 11 genoegzaam opgeruimd, alsmede op de Merwede, in het Steurgat en de Bakerskil. De Lek was vrij van ijs tot beneden Lexmond, en de IJssel tot [illegible]. Van daar benedenwaarts zat het overal nog vast, en den 10 was men nog met sleden van Schokland naar Kampen gekomen en derwaarts gegaan. Ten gevolge van de gelukkige opruiming van het ijs was dan ook, met uitzondering van Overijssel, de algemeene rivier-korrespondentie opgeheven.

ROTTERDAM, 13 jan. Ingezetenen dezer stad hebben door honderd en zestig ingezetenen dezer stad een adres aan de tweede kamer der staten-generaal ingezonden, waarin te kennen gegeven wordt dat zij het bewust voorstel der heeren Thorbecke cum suis, tot vermindering en uitzondering in de grondwet, met gelegenheid vermogen hebben, met de daarin [illegible] te [illegible] ten einde te [illegible] verzoeken dat [illegible] te maken, met zodanige wijzigingen als bij nader onderzoek blijken mogten wenschelijk te zijn.

(*Rott. C.*)

Mengelwerk.

Het aan de tweede kamer door de volks-vertegenwoordigers [illegible] THORBECKE [illegible] ingediende ontwerp van wet tot [illegible] der grondwet.

Het is eene waarheid van alle tijdstippen, die, hoe sterker zij uitgedrukt, hoe heftiger de tegenstand eener [illegible] zien de behoeften des volks is, des te nader het uur der verlossing komt. De

waarheid is ook in Nederland meermalen gebleken, en zal wederom blijken.

Had de in het adres van antwoord daarop uitgedrukte wensch niet zoo heftigen tegenstand bij de regeringsorganen gevonden, had de regering niet door hare eerste daden aanstonds de aanbieding van den geëerbiedigden persoon des konings zelfs, der tweede kamer verboden den wensch te uiten, om zoodoende te rekken, hetgeen de eerste behoefte des volks is, — en daardoor zoo stellig en afdoend getoond, dat van haar geene uitkomst te wachten is, welligt hadden de 9 mannen, wier namen door heel Nederland bekend en geacht waren, wier politieke handelingen door heel Nederland toegejuicht werden, het zwaard nog niet uit de scheede getrokken, dat bij de medewerking des volks den strijd zal doen winnen.

De zoo heftige tegenstand der regering, welke noch door hare apostels en medeplichtigen in de tweede kamer, noch door de eerste kamer met eenigen grond van redenen kon worden gewettigd, de zoo heftige tegenstand der regering met hare walgelijke bende aristokraten en oligarchen, allen politieke nulliteiten of plaatselijke egoïsten, die voor niets strijden, dan voor hunne en der hunnen vette posten en bedieningen, zoo wel *in praesenti* als *in futura*, heeft het oogenblik doen geboren worden, waarop de mannen des volks de vaan van wettige redding hebben uitgestoken en het volk tot medewerking oproepen.

Ja, volk van Nederland, het zal nu blijken of gij uwe voorgangers waardig zijt, al, dan niet. Zij gaven het sein; doch hen en uzelven de overwinning te bezorgen hangt alleen *van u*, van u *alleen* af. — Zoo ook gij op hun voorbeeld de handen uitsteekt naar de wettige wapenen, die u ten dienste staan, dan is zij u zeker, zoo gij andermaal *of* als het redeloos wild niet gaarne over uwe belangen, *of* als de uitgeleefde slaat wel klaagt over uwen ellendigen toestand, doch niet wilt medewerken om dien te verbeteren, — dan zal de overwinning [illegible] 9 mannen des volks tot het zwaard trekken, [illegible] zich willigt aan hen aansloten, [illegible] de treurige bevinding, dat het Nederlandsch volk hunne bemoeijingen onwaardig was, niets over te stellen hebben, dan de bewustheid dat zij hunnen pligt deden.

Het geheel volk beseffe het belangrijke van het oogenblik! Allen die hervorming en vooruitgang willen sluiten zich gezamenlijk aan dat negental aan! Geen tweespalt onder hen, die dat willen! Geene ondergeschikte belangen voor het groote, het hoofdbelang! Opoffering van bijzondere opiniën en jalousien omtrent ondergeschikte punten is noodzakelijk voor allen die het hoofdpunt verlangen. Vereeniging van allen die niet zamenheulen met de bende aristokraten, die het land physiek en moreel, stoffelijk en zedelijk uitmergelt en onderdrukt! Allen sluiten zich aan het mondig Oïal aan, die niet *voor* hen is, ja wat meer is, die het niet openlijk *zegt* voor hen te zijn, ja wat nog meer is, die niet *door daden toont* voor hen te zijn, is *tegen* hen.

Al wie niet door *daden* toont *voor* hen te zijn, is tegen hen, zeiden wij. — Door daden, ja door daden. Niemand toch die de hoofdoorzaak onzer ellende meent te zijn de zamenstelling eener volksvertegenwoordiging, zonder dat het vertegenwoordigden zijn, die ze zamenstellen, — kan met ernst de mogelijkheid beweren, dat die oorzaak onzer ellende worde weggenomen door die vertegenwoordiging te [illegible] dat deze niet andere woorden een andere taal voeren. Tijdelijk en als geschouwen [illegible] wat de kamers met het gedane doen, zou even goed zijn als het [illegible] te werken, want het zou bewijzen [illegible] vertegenwoordiging [illegible] deze vertrouwde, [illegible] geene verandering noodig achtte. — Op de kamers, de behandeling der zaak te laten aankomen, deze te vertrouwen, is [illegible] onze tegenwoordige grondwet [illegible] te keuren. Die dat doet, weerspreekt zich zelve, zoodra hij het wil doen voorkomen als wenschte hij toch eene andere. Op de kamers te vertrouwen is even zoo goed als met kracht en macht alle hervorming tegen te werken, want wie daar aanneming van het voorstel der mannen des volks mogelijk acht, kan zich gerust bij prof. Scheltema van der Kolk ter genezing aanbieden.

Neen, de ondersteuning van het voorstel moet onmiddelijk van de natie komen. Elk orgaan der openbare opinie, elk zedelijk ligchaam, elk individu gave blijken van adhaesie aan het voorstel te kennen. Ieder brenge het zijne bij om aan te toonen dat de 9 mannen, en wie zich verder in de kamer aan hen mogt aansluiten, het geheel verlicht gedeelte der natie op hunne hand hebben, en dat bij de zekere verwerping van het voorstel bij de vertegenwoordiging [illegible] koning duidelijk gebleken zij, dat de vertegenwoordiging de behoeften der natie, het belang van zijn huis miskende en zoodoende hij zich vereenige met die mannen, wier kloek besluit aanleiding gaf om hem de oogen te openen, en in de gelegenheid te stellen de natie en den troon te redden van den ondergang, die zijne ministers met *hunne* vertegenwoordigers hem bezig waren toe te bereiden.

Wij roepen af de organen der publieke pers op zich met ons aan het kloek Oïal aan te sluiten. Geen verschil omtrent ondergeschikte punten, geen tweespalt over plaatselijk belang verdeele ons. Al die in het aangeboden ontwerp iets vindt dat hij welligt anders gewenscht had, make deswegens zijne opinie op, om het hoofddoel gezamenlijk te bewerken. Wij zullen daarvan het voorbeeld geven.

Wij roepen [illegible] op! Zoowel zedelijke ligchamen als personen vereenigen zich met het Oïal. Geen wettig middel worde verschuwd. Het gering aantal kloeke mannen, dat voor 's lands belangen in de vergadering pal staat, vinde [illegible] de bewustheid van zamenhang, kracht en steun bij de natie, welke van die vergadering is uitgesloten. Het zij hun en aan allen duidelijk, dat hunne steun, die des volks is. Elk verlangen daarheen geuit, mogen zij kunnen aantoonen dat het de dringende en niet langer te beteugelen eisch is van hen die buiten staan; — elk woord door hen gesproken, dat het door het geheel land wordt beaamd. — Burgers van Nederland! zoo het niet de doodslaap is, dien gij slaapt, zoo gij nog redding waard zijt, waakt dan op, nu wie gij in den lande voor de uitstekendsten erkent, u oproepen en voorgaan.

Het jaar 1830 heeft geboden, wat gij alhans toen nog kondet. Toen riep de vorst uit het huis van Oranje u op tot hetgeen gij voor uw bestaan en voor uwe veiligheid dienstig achtte te zijn, en als met een toproerslag stonden uwe ouderen en jongeren, uwe aanzienlijken en geringen met de wapenen des krijgs in de hand en ongerust, om dien te voeren! — Nu is uw grondgebied onbedreigd, uwe grenzen rustig, uwe naburen met u bevriend; — maar uwe zedelijke en stoffelijke belangen worden meer en meer ontzenuwd en derzelver vernietiging is nabij.

In den aanvang dezes jaars hebt gij 117 millioenen schats vrijwillig opgebragt ter ondersteuning eener regering, die u zoodra zij het geld magtig was, in uwe verwachting bedrogen heeft, — die u alle waarborgen weigert dat niet met den aanvang van het jaar 50 andermaal hetzelfde offer van u zal gevorderd worden, — die eene buitenparlementaire inrigting van het bestuur van den staat ter gerieve van enkelen bestendigt, — die u alle medewerking aan het bestuur van uw eigen land, dat toch het uwe is, blijft ontzeggen, — die den vorst uit het huis van Oranje, waaraan gij eertijds uwe vrijheid te danken hadt, belet u en verhindert u te redden van algemeene verdooving, stoffelijke en morele, welke eene heerschzuchtige aristokratie u toebereidt. — Hadt gij die kwade trouw der regering voorzien, gelijk wij, gij hadt ze niet, zoo als gij deed, door uwe 117 millioenen bevestigd. — Doch nu is onze voorspelling uitgekomen, en gij zijt bedrogen. — Uw gestort geld blijft men doen strekken tot uw verderf.

Waakt dan nu op, nu wie gij in den lande voor de uitstekendsten erkent u oproepen en voorgaan. Met u is hun de overwinning, zonder u hun de nederlaag en geene uitkomst voor u. Het valt der eigenbaat en lafhartigheid gemakkelijk de pogingen van enkele dapperen te vernietigen. Een ongemotiveerd of met nooverredenen, voor de leus omkleed *neen* van de meerderheid van hetgeen men uwe vertegenwoordiging heet, kan en zal gehoor weigeren aan de meest logische redeneringen, aan de billijkste wenschen van die weinigen, die uwe belangen voorstaan. *Il n'y a de pire sourds que ceux qui ne veulent pas entendre.* Het behalen der overwinning is niet in hunne handen, maar in de uwe. Zij konden slechts het teeken van den aanval geven; ze te doen gelukken hangt van u af. — Zoo gij stil zit, zal hunne poging door uwe vertegenwoordiging voor altijd gesmoord worden.

Waakt op dan met die eendragt die u in 1830 de wapenen deed opnemen, en nog in dit jaar door uw geld eene regering deed ondersteunen, welke nu Block u te hebben bedrogen in uwe goede trouw!

Waakt op; nog eens: zoo gij stil zit, de poging uwer voorgangers zal falen; — maar zoo gij medewerkt, zoo ieder voor zich en allen gezamenlijk openbare teekenen van adhaesie aan uwe voorgangers geeft, dan zal uwe vertegenwoordiging niet trachten zij de pogingen uwer voorgangers tegen te houden, die niet kunnen falen, want juist die tegenstand zal uwe kracht vermeerderen. — Wij herhalen het; die niet *medewerkt* is *tegen*one. — Al wie geene petitie teekent of ander blijk van adhaesie, op welke wijze ook, mits het openbaar en luide zij, geve, is tegen ons, en tegen hen aan wie wij ons aansluiten. — Het vertoonen van nationale kracht, van nationale wil is het eenige wat de pogingen van het kloek Oïal kan doen gelukken. — Tegen eene nationale kracht is niets in staat weerstand te bieden, en al wat weerstand bieden wil, vermeerdert die kracht. Daarom toone de natie dezelve, en wij staan er u borg voor, zij zal den geëerbiedigden koning de oogen openen. Nadat onze belangen schipbreuk zullen geleden hebben bij de zoogenaamde vertegenwoordiging, zal hij zich aansluiten aan uwe voorgangers, en gij zult van hem ontvangen, wat hem bleek dat eene heerschzuchtige aristokratie u onthieldt, gij zult er dankbaar voor wijten, en zelve de bewustheid in u ondragen van volgens uwer pligt, het uwe te hebben bijgedragen tot de glorie van Willem II, het behoud van zijne dynastie, en het geluk van het vaderland!

(*Vliss. Ct.*)

Petitiën ter herziening der grondwet.

De tijd is gekomen, dat de natie beslissen moet, of zij hare gebrekkige instellingen behouden wil, dan wel verbetering van deze wenscht. Door langdurige onderdrukking heeft zij de gevolgen der misleiding eener oligarchische inrigting der algemene, nationale en gezamenlijke vertegenwoordiging; eene onvoldoende herziening der grondwet heeft haar te verre aan deze bepalende voorschriften doen besturen.

Het onbevredigend resultaat der herziening der grondwet van 1840 heeft ons tot herziening der grondwet van 1840 gedwongen, en het gevoel heeft [illegible] te bewijzen, dat zij dit inderdaad was. Men aarzele daarom niet, openlijk daarvoor te verklaren, zich tot de kamer te wenden,

ten einde deze overtuigd worde, dat het verstandige en gezeten deel der natie eene herziening wenscht.

Laat men zulk eene openlijke verklaring uit zwakheid en onverschilligheid na, — de tegenstanders van alle verbetering, zij, die in het behoud der grondwet het bolwerk voor alle misbruiken, van welke zij de voordeelen trekken, zien, zullen zich op het ontbreken van openlijke verklaringen ten voordeele eener grondwets-herziening, als het duidelijkst bewijs beroepen, dat de natie met het bestaande tevreden is, geene verandering begeert. Hij verwaarloost een burgerpligt die eene herziening noodzakelijk acht, en zelver is dit belangrijk oogenblik stil zit. In tijden van rust en kalmte, of bij zaken van minder algemeen belang, kan het verschoonbaar zijn te zwijgen en toe te zien; wanneer het de redding des lands, het algemeen welzijn betreft, is het zwak en laag, niet op te treden voor de zaak des vaderlands.

Die nu gezwegen, en daardoor eene herziening der grondwet in liberalen geest tegengewerkt zal hebben, morre noch klage later over de gebreken harer instellingen, of wij zullen hem toeroepen, dat zij de gevolgen zijn zijner flaauwheid en onverschilligheid.

Het was deze gedachte, welke den heer Donker Curtius bezielde, toen hij zijnen brief aan alle vrienden van orde en vrijheid in het licht gaf. In den vorm evenwel, waarin men zijnen wensch naar eene grondwets-herziening behoort te toonen, verschillen wij van hem. Hij wil eene verklaring van adhaesie aan de inzenders doen toezenden. Hoe vleijend deze voor hen wezen moge, zij is onvoldoende, dewijl zij in het duister blijft, tot het individu spreekt, waar zij zich tot het ligchaam behoorde te wenden.

Van hoog belang is het, dat de tegenstanders eener herziening leeren inzien, dat zelfs, wanneer het ontwerp in de kamer slechts eene geringe minderheid ontmoeten mogt, de voorstellers het denkende deel der natie voor zich hebben. Hiertoe is zulk een brief van adhaesie met genoeg, van welke hij, aan wiens adres de brief gezonden is, kennis draagt, maar welke aan de vertegenwoordiging, aan het publiek vreemd blijft.

In plaats daarvan ware het voor de goede zaak wenschelijk, dat men in alle plaatsen, hetzij afzonderlijk, hetzij ter vermijding van zegel-kosten, gezamenlijk zich tot de kamer wendde en haar verzocht, zooveel in hare magt was, eene herziening der grondwet te bewerken in den geest der voorstellers.

Ten einde geen geschil van gevoelen omtrent punten van minder belang sommigen beletten zich aan de vertegenwoordiging te adresseren, behoort het verzoekschrift zich niet in bijzonderheden te verdiepen, maar slechts in het algemeen bij de kamer op eene herziening aan te dringen.

Bijvoeging van namen, voornamen en maatschappelijke betrekkingen zal, wanneer men het belang eener dergelijke algemeene petitionering in het tegenwoordig oogenblik begrijpt en daarnaar handelt, aan de ministers van het behoud doen inzien, dat het beste en verstandigste gedeelte der natie geen behoud, maar verbetering harer instellingen wenscht.

(*Arnh. Ct.*)

Advertentien

*** Heden overleed plotseling in den ouderdom van ruim 75 Jaren, den WelEdelen Heer *HERADES HARTOGENSIS*, diep betreurd door zijne betrekkingen.

Utrecht, den 14 *Januarij* 1845.

*** Er wordt binnen de Gemeente *Oijen*, Prov. *Noord-Braband*, een nieuw gebouwd **Huis** te huur aangeboden, staande op den hoogen Dijk, in de Kom der Gemeente, nabij de R. Kath. Kerk, waarin onderscheidene welingerigte VERTREKKEN, als een GANG, drie BENEDEN- en eene OPKAMER, KEUKEN met POMP, een groote KELDER, STAL, enz. alles *zoo* gerieflijk mogelijk ingerigt en met de noodige ALKOVEN, KASTEN enz. voorzien, waarbij nog eene groote BLEEK achter en een groote wel afgesloten TUIN voor het Huis, voorzien van verscheidene weldragende VRUCHTBOOMEN.

Bij den drukker dezes zijn de noodige inlichtingen te bekomen, met *franco brieven* onder de Lett. D.

*** De Directie der *HEUSDENSCHE* STOOMBOOT ONDERNEMING adverteert, dat de **Heropening** der STOOMBOOT-DIENST van *Heusden* op *Rotterdam*, en terug, plaats zal hebben op *DINGSDAG* den 14 January, des morgens ten ZEVEN URE van *Heusden* en des namiddags ten EEN URE van *Rotterdam*; en voorts dagelijks (des Zondags ongezonderd) op de gewone uren van vertrek.

*** In eene Tabaksaffaire binnen deze Stad, wordt gevraagd een LEERLING, met Kost en Inwoning; adres *franco* brieven onder Lett. A. aan het Bureau dezer Courant.

Degenen, welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel en maatschap van den Eerw. Heer J. A. DE GROOT, in leven R. C. Priester en Pastoor te *Denenburg*, worden verzocht daarvan opgave te doen aan J. VAN DER PUTTEN, te *Deursen*, vóór den 1. Maart 1845, *brieven franco*.

TE HUUR

MET PINKSTEREN AANSTAANDE,

te *Beek en Donk*, gelegen aan de *Zuid-Willemsvaart*, in de kom des dorps:

EENE HEEREN- OF BURGERHUIZING,

hebbende 4 beneden-, 3 boven-vertrekken, waschhuis enz. en aangelegen TUIN.

Nadere informatiën, op *franco* aanvrage, te bekomen bij de wed. A. P. VAN DE RIJDT, aldaar.

*** De Notaris J. H. VAN DEN HAM, residerende te *Boxtel*, zal voor den Weledelen Heer W. J. VAN BRUSEKOM, wonende te *Vught*,

PUBLIEK VERKOOPEN:

Op Dingsdag den 21 *Januarij* 1845,

28 Koopen zware EIKEN BOOMEN,

Bekwaam voor MOLEN-, KUIP- en TIMMERHOUT, waarbij een buitengewoon zware, hebbende nagenoeg 1 Nederlandsche el in middellijn, geschikt voor MOLENAS; en

Op Woensdag den 22 *Januarij* 1845,

60 Koopen zwaar 5jarig SCHAARHOUT,

Staande in Zijnedels Houtbosschen te *Liempde* onder *Kasteren* aan de rivier de *Dommel*.

Te beginnen beide dagen des morgens ten 10 ure.

*** De Boekhandelaren J. T. SOMMER te *Almelo* en Gebr. VERHOEVEN te *'s Bosch*, hebben uitgegeven:

Openlijke Brief

aan den Heer

JOHANNES RONGE,

DEN VALSCHEN «KATHOLIJKEN PRIESTER.»

vroeger genaamd *RINALDO*,

betreffende

den te *Trier* tentoongestelden

HEILIGEN ROK,

door

MAURITIUS MORITZ,

R. K. Priester te *Aschaffenburg*;

voorafgegaan door eene

KARAKTERSCHETS van den Heer *RONGE*.

In-8o. Prijs 20 Cents.

*** Men presenteert TE HUUR om tegen 1 Mei 1845 te aanvaarden, *EEN HUIS* met drie beneden kamers, waarvan er een is behangen, en twee bovenkamers, keuken, kooteluis, stalling en tuin achter, hetzelve gelegen staande in de Langstraat in het dorp *Waspik*, waar eene Roomsche en Protestantsche Kerk is, benevens eene goede School. Adres *franco* brieven aan den Eigenaar G. PEUNEN aldaar.

*** De ondergeteekende heeft het genoegen langs dezen weg aan een ieder bekend te maken, dat de SCHADE aan zijne koopmanschappen en Meubelmeubelen verontzaakt, door den brand ontstaan in zijn woonhuis den 17 October jl. na gedane opneming door de MAATSCHAPPIJ VAN ALGEMEENE ASSURANTIEN tegen gevaren van Brand, gevestigd te *Brussel*, **A. G.** vertegenwoordigd door den Heer *A. C. VAN DER MEULEN* Agent bereids aan hem is **uitbetaald** geworden. En ongezien hij laatstelijk verkocht hetzelve tegen de strikste letter van het Reglement, heeft de Maatschappij alleen de *matige gemeendheid* en *goede trouw* van den verzekerden in acht genomen en zijne geleden schade ten VOLLE VERGOED.

Doordrongen van deze loyale en liefelijke handeling, tegenover sommige andere Brandwaarborg-Maatschappijen, dewelke soms om opwetende verzuimen of andere kleine aanmerkingen, die bijna altijd, volgens de strictste Statuten, in geval van brand kunnen gemaakt worden en tegen de schade van den verzekerden protesteren of de uitbetaling geheel weigeren. Zoo heeft de ondergeteekende alle reden, bij deze openlijk hulde te doen aan opgemelde Brusselsche Maatschappij en een ieder dezelve aan te bevelen.

H. H. BANE.

*** Bij *C. POTHAST*, Boekhandelaar te *Nijmegen*, uitgegeven:

I. **Aanvankelijk Rekenboek**, bevattende praktisch toegelichte en daarop toepasselijke uitgewerkte voorstellen der Hoofdregels, ook op benoemde getallen toegepast. Door *C. POTHAST*. 1e. Stukje. Prijs 10 Cts.

II. **Antwoorden** op de Voorstellen, à 7½ Cts.

III. **Twaalftal Voorschriften** bij het onderwijs der schrijfkunst, vrij uit de hand geschreven, gevolgd enz. Bestaande uit keurig gesteendrukte modellen voor Brieven, Rekeningen, Kwitantiën, Wissels, Acceptatiën en Huurcontracten.

Het twaalftal in een bundje à . . . . . 30 Cts.

Ook verkrijgbaar te *'s Bosch* bij de Gebr. VERHOEVEN, te *Tilburg* bij de Wed. VAN GEMERT, te *Breda* bij VAN GULICK EN HERMANS, te *Bergen op Zoom* bij VOORTMAN, te *Oosterhout* bij MOONEN, te *Helmond* bij VAN KELCKHOVEN EN Zn., te *Grave* bij VAN DIEREN, te *Ravenstein* bij VAN DEN HEUVEL, te *Arnhem* bij Meijer, te *Rotterdam* bij VAN BELLE en verder alom.

*** A. J. VAN DEN BOSCH, Notaris te *Udenhout*, zal aldaar, voor J. BURGMANS, de kinderen F. BURGMANS en C. BURGMANS, op *Donderdag den* 23 *Januarij* 1845, in het openbaar verkoopen ongeveer

300 stuks EIKEN BOOMEN,

van eene aanzienlijke lengte en dikte, geschikt voor Molen-, Wagen-, Kuip- en Timmerhout en andere werken, waarvoor Eiken Hout wordt vereischt; en wijders nog eene partij

ESSCHEN-, BERKEN- EN MASTENBOOMEN.

Allen staande op hunne Goederen, gelegen te *Udenhout*, in de Horsten, alwaar de verkooping plaats hebben en aanvang nemen zal, des voormiddags ten tien ure.

EINDHOVEN den 14 Januarij 1845.

De Prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

ROGGE het Ned. mud	4,68
BOEKWEIT	3,60
HAVER	2,30
Het Nederl. pond boter	0,42
Roggebrood	0,07

Beurs van Amsterdam.

Maandag 13 Januarij, ten vier uure.

W. S. pCt. 64⅛, 4. Nieuwe 4 pCt. 97⅝. Spaansche Al pCt. 20⅜. Rendita 14⅝, 14⅞. Ardoins 85 pCt. 24⅝, 24⅞. Ditto Onbep. 22⅛, 23⅛. Ditto Coupons 96⅜. Port. te Lond. 24 pCt. 60⅛, ⅜. Oude Russische pCt. 98⅛. De Smeth en Co 81⅜, ⅝. Brazil. van 100 p. ct. 69⅛.

Ter drukkerij van D. A. A. DE ROOY.